

Lausunto

30.10.2019

Asia: VN/8546/2019

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020 - 2023

1. Valtionavustuksen myöntämisen edellytykset ja avustuksen hakeminen

1a) Ovatko luonnoksen mukaiset avustuksen myöntämisen edellytykset selkeät ja perustellut (asetusluonnoksen 1-3 §)?

- Asetusluonnos ei ota huomioon Uudenmaan mahdollista erillISRatkaisua. Uudenmaan osalta tulee odottaa erillISRatkaisun valmistumista ja pyytää lausunto erillISRatkaisun mukaisesti.
- Uudenmaan alueen koko ja mahdollinen erillISRatkaisu huomioiden Uudellemaalle tulee hyväksyä useampia hankkeita, ja muuttaa osallistujakunnilta/kuntayhtymiltä edellytettävää väestöosuutta tarkoituksenmukaisesti.
- Avustettavat kehittämis- ja kokeiluhankkeet ovat tavoitteiltaan laajoja ja hakuprosessi edellyttää merkittävää työpanosta. Tilanteessa, jossa alueelle haetaan avustusta kohdan 1§ 1 mom 2 perusteella, asetuseruonnoksesta ei ilmene avustuksen myöntämisedellytykset.

1b) Onko luonnoksessa esitetty avustuksen myöntämisen edellytyksiä ja hakemista koskeva sääntely muutoin toimivaa?

- Valtionavustuksen myöntäminen edellyttää maakunnan hankekokonaisuudelta mm. kaikkien Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman osatavoitteiden edistämistä (saatavuus, ennaltaehkäisy, laatu, yhteentoimivuus sekä kustannusten hillintä). Tavoitteet ovat oikeat palvelujärjestelmän kokonaisuuden uudistamiseksi. STM-infossa 15.10.2019 todettiin vuonna 2019 jaettavan rahoituksen kokonaissumman olevan noin 70 miljoonaa euroa, mikä on noin 12,5 euroa suomalaista kohden. Mahdollisuus kohdentaa kehittämis- ja kokeiluhanke jonkun tai joidenkin osatavoitteiden saavuttamiseen lisäksi todennäköisyyttä onnistua tavoitteiden saavuttamisessa ja kestävien ratkaisujen löytämisessä.
- Asetuseruonnoksessa ei ole säädetä tarkemmin 1§ 1 mom 2 perusteella avustettavien hankkeiden myöntämisedellytyksistä, joten sääntelyyn on siltä osin vaikea ottaa kantaa.

2. Valtionavustuksen enimmäismäärää koskeva sääntely

2a) Onko asetusluonnoksen 4 §:n mukainen avustuksen enimmäismääriä koskeva sääntely selkeää ja perusteltua?

- Avustuksen enimmäismääriä koskeva sääntely on selkeää.
- Asetusluonnoksessa ei oteta huomioon Uudenmaan mahdollista erilliskorvausta vaan asetusluonnoksessa säädetään, että täysimääräisesti korvattava valtionavustus voidaan myöntää vain yhdelle hankekokonaisuudelle maakunnassa (3 § 1 mom), ja että maakuntaperusteisesta aluejaosta voidaan poiketa vain, jos sille on erityinen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen ja kehittämiseen liittyvä perusteltu syy. Tämä perusteltu syy ei asetusluonnoksesta ilmene. Muille kuin maakunnan hankekokonaisuuksille (1§ 2 mom) valtionavustusta myönnetään enintään 80 prosenttia oikeutetuista kustannuksista, mikä heikentää maakuntaa pienempien alueiden (kuntien ja kuntayhtymien) mahdollisuuksia ja kannusteita osallistua kehittämishankkeisiin.
- Asetusluonnoksesta ei käy ilmi, kuinka monelle vuodelle avustusta haetaan tai myönnetään.

2b) Onko 4§:n 2 momentin mukaiset maakuntien hankekokonaisuuksien enimmäismäärät määritelty onnistuneesti? Onko sääntely muutoin toimivaa?

- Uudenmaan osuus myönnettävän avustuksen enimmäismäärästä on 24,22 %, mikä ei vastaa alueen väestöosuutta (30 %).
- Asetusluonnoksesta ei ilmene, mistä määrärahasta rahoitetaan 1 § 1 mom kohta 2 mukaiset hankkeet, mikä on niiden suhde maakunnan hankekokonaisuuksien enimmäismääriin.

3. Muut kommentit

3a) Onko asetusluonnoksen sääntelyssä muutoin kommentoitavaa?

- Ei

3b) Mitä muita mahdollisia seikkoja asetuksen jatkovalmistelussa tulisi ottaa huomioon?

- Uudenmaan erilliskorvauksen tulos tulee ottaa huomioon asetuksen jatkovalmistelussa.
- Toimialalla, jossa henkilöstöresurssien riittävyys on tällä hetkellä kriittistä, hankkeiden seuranta- ja raportointivelvoitteiden tulee olla työmäärältään kohtuullinen.
- Asetuksen tulee mahdollistaa hankkeen tavoitteiden ja niiden ratkaisemiseksi suunniteltujen toimenpiteiden ketterä päivittäminen asiakastarpeiden muutosten, tiedon ja kokemuksen karttumisen tai uusien ratkaisumallien ilmaantumisen myötä.

Veijalainen Mirva
Vantaan kaupunki / Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala - Vantaan kaupunki / sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

